

A man and a woman are standing in a lush garden filled with young trees and greenery. The man, on the left, is wearing a dark blue long-sleeved shirt, dark jeans, a dark cap, and glasses. He is smiling and has his hand on the trunk of a young tree. The woman, on the right, is wearing a dark blue zip-up jacket and light blue jeans. She is also smiling and looking towards the man. The background is a dense wall of green plants and trees, with sunlight filtering through the leaves, creating a bright and natural atmosphere.

Een
DIJK
van een kweker

Het klein houden, blij zijn met je plekkie, genieten van de tuin en van het kweken van mooie en bijzondere planten. Vlak bij de oude Waddenzeedijk in het noordoosten van Groningen hebben Jan Dijkstra en Janneke Kool een besloten paradijs gecreëerd, voor bezoekers en voor henzelf: kwekerij en kijktuin Aan de Dijk.

tekst FRANSJE VAN DORP | beeld SANDRA VERKIC

Op de achtergrond Jans 'groene kathedraal'.

Mijnheer Dijkstra, u moet wel kiezen", zei de zakelijk adviseur. "Of u gaat voor de muziek, of u kiest voor de kwekerij." Maar eigenlijk wilde Jan Dijkstra niet kiezen. Het starten van de kwekerij was de vervulling van een wens, maar Jan speelt ook trombone en sousafoon, zat in verschillende bands en ja, dan zijn er in het weekend ook optredens natuurlijk. Uiteindelijk koos hij toch. Dat wil zeggen, hij zette de muziek op een lager pitje. En de kwekerij dijde uit. Niet qua oppervlakte maar qua sortiment. Grassen, waar Jan zo'n twintig jaar geleden z'n bedrijf mee begon, kweekt hij nog steeds. Maar intussen heeft hij ook nog een andere passie ontwikkeld: bijzondere blad- en schaduwplanten.

Stopcontact

Kwekerij Aan de Dijk is te vinden in Oudeschip, een dorp in het uiterste noordoosten van Groningen, op een steenworp afstand van de Eemshaven. Als je erheen rijdt, door het weidse, lege land,

zie je in de verte de silo's van Vopak opdoemen. Hoog boven het datacenter van Google priemen de gigantische rotorbladen van windmolens in de lucht. 'Het stopcontact van Nederland' wordt deze regio wel genoemd.

En dan ineens, achter de slaperdijk en tussen velden met poot aardappelen, ligt daar een verscholen stukje tjokvol planten. Zodra je er 'binnenstapt' word je opgezogen door het groen.

Beukengewelf

De planten zijn uitgestald op tafels, ze vormen een compositie op zich. Maar een niet te missen onderdeel van de kwekerij is de kijktuin, die Jan zelf heeft ontworpen en aangelegd. Hij begint er z'n dag, een beker koffie in de hand. De tuin is niet bijzonder groot, 40 x 70 meter, maar er valt heel veel te zien. Je kunt er lang in dwalen terwijl je toch het gevoel houdt dat je nog niet alles hebt gehad. Aan weerszijden van de aangestampte kronkelpaadjes groeien schaduwplanten als *Boehmeria*, *Syneilesis*, *Impatiens*, *Disporum* en *Podophyllum*. Tussen stobben zijn varens geplant.

Aan de andere kant van de beukenhaag ...

Elders heeft Jan accenten aangebracht met verweerd hout dat hij heeft opgescharreld langs de kust. Ik zie een 4 meter hoge rijstpapierplant, in bolletjes geknipte bamboes en geelbladige *Hakonechloa*. De reusachtige *Miscanthus 'Jubilaris'* torent boven alles uit en plotseling loop je in het gefilterde licht van een beukengewelf. Jan heeft de takken uit elkaar gebogen en langs kabels geleid. "Mijn groene kathedraal."

Al die verschillende bladvormen geven een jungle-achtig effect maar het is niet zo dat Jan kleur uit de weg gaat. Een mooie vondst is de combinatie van een roodpaarse *Phlox* met de rode aartjes van *Persicaria* en *Thalictrum 'Splendide'* tegen de achtergrond van een bloeiende pruikenboom. En als je het 'planten a-z' op z'n website openklikt, stuit je op asters, monarda's, phloxen en zelfs chrysanten. Als je knalt, zegt Jan, moet je het goed doen.

Bikkelen

Hij heeft groen van kinds af aan leuk gevonden, vertelt z'n vrouw Janneke, die naast haar baan bij een tuincentrum meewerkt op de

kwekerij. Jan ging naar de tuinbouwschool in Frederiksoord, onderhield tuintjes, werkte voor hoveniers. Maar altijd had-ie in z'n hoofd dat hij ooit nog eens een kwekerij wilde beginnen. "Eerst woonden we in de stad Groningen, daarom zijn we hiernaartoe verhuisd." De wind steekt op en begint onheilspellend te suizen, maar in de tuin zelf blijft het rustig. Janneke: "Het eerste wat we gedaan hebben toen we hier kwamen wonen was het planten van een haag." De grond is hier goed, legt Jan uit. In het verleden zijn er dijkdoorbraken geweest. Het fijne slib, dat kleigrond zwaar en kleverig maakt, wordt bij zo'n doorbraak dieper het land in gevoerd. De grovere deeltjes bezinken het eerst, daardoor is de grond hier relatief makkelijk te bewerken. Niettemin was het bikkelen in het begin. Het oorspronkelijke weiland moest worden omgespit, de grond plantklaar gemaakt.

Beplantingsplan

In 'normale' jaren neemt Jan deel aan allerlei tuinbeurzen: Bingerden, Beervelde, Berlijn en, dichterbij huis, de Noordelijke ►

Op de achtergrond de tunnelkas, waar Jan zaait en steekt.

Boehmeria platanifolia in volle glorie.

Kwekerijdagen bij Tuingoed Foltz. Door de relatieve rust van de afgelopen periode had hij meer ruimte voor een andere activiteit: het maken van beplantingsplannen.

Hij laat foto's zien van een tuin aan de Deense kust. Daarvoor koos hij veel grassen en droogteminnende vaste planten als sedum en lavendel. Een andere tuin heeft hij sober en strak beplant met grote groepen *Calamagrostis* 'Karl Foerster', *Sesleria autumnalis* en *Hakonechloa macra*. "Dat is wel een verschil met vroeger", merkt Jan op. "Toen ik met mijn kwekerij begon waren grassen nog tamelijk bijzonder en werden ze toegepast tussen de vaste planten. Tegenwoordig zie je vaker dat ze in grote groepen worden geplant." Is het feit dat grassen zo populair zijn geworden de reden dat hij zich meer is gaan richten op bijzondere schaduwplanten?

Dat speelde wel mee, zegt Jan, maar hij is ook gefascineerd door hun mooie bladvormen en subtiele bloemen. En ze zijn geweldig in de kijktuin, die met het verstrijken van de jaren schaduwrijker geworden is en waar hij een subtiel spel speelt met contrasten tussen licht en donker.

De eerste plant die Jans belangstelling voor bijzondere schaduwplanten 'loswoelde' was *Disporum*. Inmiddels vermeldt de website maar liefst zestien verschillende soorten en variëteiten.

Bijvoorbeeld de Chinese *Disporum cantoniense* 'Night Heron', met mooi generfd, donker blad dat eindigt in crèmekleurige, klokvormige bloemen. En *Disporum megalanthum*, die ook uit China komt en in het voorjaar spectaculair uitloopt met bruinrode scheuten.

Verrassingen

Een deel van z'n planten zaait Jan zelf, in een bescheiden tunnelkas in een hoek van de kwekerij. Soms levert dat verrassingen op, want gezaaide planten hebben vaak andere eigenschappen dan de moederplant. Om diezelfde reden houdt hij ook zaailingen die spontaan in de tuin verschijnen in de gaten. Als je ze achteloos weg wiedt, zonder goed te kijken, loop je kans dat je iets bijzonders mist. Dankzij z'n kwekersoog spotte Jan 'Pink Fluffy', een mooie *Geum* met roze, gefranjerde bloemen en een pluizig hart. Een andere toevalstreffer met potentie is *Sedum* 'Dark Fogum', die Jan als afwijkende scheut ontdekte in *Sedum* 'Matrona' en die niet alleen donkerder is maar ook mooi rechtop blijft staan. Wie wint er in zijn binnenste? Is het de tuinier of klopt zijn kwekershart toch sterker? Jan aarzelt even. Maar waarom zou je kiezen? ►

A photograph of a narrow, gravel path winding through a dense garden. The path is flanked by tall, feathery grasses and various other plants. On the right, a large tree with thick, textured bark stands prominently. The background is filled with more greenery, including what appears to be a bamboo grove. The lighting is soft and dappled, suggesting a shaded garden environment.

dra je hier
innenstapt
rd je opgezogen
or het groen

1

Pachyphragma macrophylla

'Regelmatig krijg ik de vraag of ik een plant heb die het ook goed doet in de droge schaduw. Jazeker, die heb ik, zeg ik dan. Deze superplant houdt 's winters z'n blad en bloeit in maart-april. De bloemen zijn helderwit en de bladeren frisgroen.' Hoogte: 40 centimeter.

4

Podophyllum versipelle

'Deze *Podophyllum* heeft groot, leerachtig blad waaronder in het voorjaar rode bloemen verschijnen. Mooie plant voor een plek in de schaduw of halfschaduw.' Hoogte: 80-100 centimeter.

7

Selinum wallichianum

'Fraaie, witbloeiende schermbloemige, met donkergroene, kantachtige bladeren aan purperen stengels.' Hoogte: 130 centimeter.

2

Geum 'Pink Fluffy'

'Deze mooie, zalmroze *Geum* is een eigen selectie die opvalt door zijn fraai gefranjerde bloemen met een pluizig hart.' Hoogte: 40 centimeter.

5

Carex 'Kyoto'

'Deze fantastische, wintergroene zegge werd ooit uit Japan meegenomen door de Vlaamse tuinarchitect Chris Ghyselen. De plant doet het zowel in de zon als in de schaduw en is bruikbaar als bodembedekker en in een pot.' Hoogte: 30 centimeter.

8

Anemonopsis macrophylla 'White Swan'

'De betoverend mooie, witte, wasachtige bloemen hangen aan dunne steeltjes en zorgen voor een sprookjesachtige sfeer in de schaduwtuin.' Hoogte: 50 centimeter.

2

3

Boehmeria biloba

'Wat een prachtige bladplant is dit! Vanaf het vroege voorjaar tot diep in de herfst laat hij je genieten van het mooie, lichtgroene blad (waar de slakken niet van houden).' Hoogte: 100-120 centimeter.

6

Hakonechloa 'All Gold'

'Eigenlijk zijn alle hakonechloa's mooi. Je kunt ze overal toepassen en ze zijn ook mooi als groepsbeplanting. *H. 'All Gold'* heeft geel blad en is heel geschikt om een donkere hoek op te lichten.' Hoogte: 40 centimeter.

9

Diphylleia cymosa

'Deze uit Amerika afkomstige schaduwplant heeft prachtig gesneden blad, bloeit wit en krijgt blauwe bessen aan rode stegels.' Hoogte: 80 centimeter.

10

Disporum 'Night Heron'

'Prachtige plant uit China, met krachtige, bruinrode stengels, omgeven door een lichtbruin omhulsel. Glimmend bruinrood blad en klokvormige, crèmewitte bloemen, die in de herfst worden gevolgd door blauwzwarte bessen.' Hoogte: 1 meter. ♦

ZELF KIJKEN

Kwekerij Aan de Dijk, Dijkweg 99, Oudeschip (Gr); tel. 0596 516 209 of 06 23 27 93 69; www.kwekerijaandedijk.nl; e-mail: kwekerijaandedijk@outlook.com. Kijk voor openingstijden op de website.

